

SAMENVATTING WEG VAN DE NATUUR

Weg van de natuur behandelt de vervreemding van de westerse mens van de natuur en de mogelijke weg terug naar de natuur. In het boek tracht ik een brug te slaan tussen rationele, gevoelsmatige en spirituele aspecten van natuurbeleving. Ik benader daarom de natuur als wetenschapper, dichter, dromer en ziener. De meeste hoofdstukken worden ingeleid met een persoonlijke natuurervaring, gevolgd door meer algemene beschouwingen.

Het boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel ga ik in op de heersende verwarring over het begrip natuur. De essentie van natuur ligt volgens mij in de spontaniteit van processen en levensvormen. Natuur is daarom overal aanwezig, tot in het menselijk lichaam. Op grond van de mate van menselijke beïnvloeding onderscheid ik diverse typen natuur: oernatuur, leefnatuur, gebruiksnatuur, boeren natuur en stadsnatuur. De kenmerken van deze typen worden in afzonderlijke hoofdstukken besproken. Ik besteed aandacht aan veranderingen in de relatie tussen mens en natuur in de loop van de geschiedenis, alsmede aan de vervreemding die daarvan het gevolg is. Het ontstaan van de natuurbescherming wordt beknopt geschetst. Daarbij ga ik kritisch in op nieuwe trends als natuurbeleid, natuurontwikkeling en introductie van soorten.

In deel twee beschrijf ik de weg van de natuur als een individuele levensweg. Deze weg vangt aan met ontdekken en aandachtig waarnemen. Omgang met de natuur kan ons genot, ontspanning en inspiratie verschaffen. We kunnen tevens in contact komen met magische, rationeel niet direct te verklaren aspecten van de natuur. In intense ontmoetingen met de natuur ervaren we de klank van stilte en de schoonheid van het vergankelijke. De natuur kan een verrijkende factor zijn bij het beleven van erotiek. Tijdens het begaan van de weg van de natuur worden we geconfronteerd met eeuwigheid en oneindigheid. Hierdoor gaan we het menselijk bestaan in een ander perspectief zien. Uiteindelijk kunnen we het goddelijke ontdekken als een onpersoonlijke, universele kracht achter het bestaan van kosmos en leven. Deze ervaringen kunnen leiden tot diepe gevoelens van verbondenheid en liefde ten opzichte van de natuur.

In deel drie schets ik een beeld van een natuurmens, een persoon die vanuit diepe verbondenheid in harmonie wil leven met de natuur en bij wil dragen aan een duurzaam natuurlijk evenwicht op aarde. Ik schets de praktische gevolgen van een dergelijke levenshouding, alsmede de moeilijkheden om dit ideaal gestalte te geven in een maatschappij met tegengestelde tendensen. Ik bespreek enkele scenario's voor de toekomst van mens en natuur. Daarbij pleit ik voor een eco-centrische visie waarbij de mens zich ervaart als deelgenoot van het ecosysteem aarde. Als deelnemer aan de natuur legt hij zichzelf vrijwillig beperkingen op in de exploitatie van de planeet.

Aan het einde van het boek worden twintig oefeningen beschreven die als ondersteuning kunnen dienen bij het begaan van de weg van de natuur.